

ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М.К. ШИКУЛИ (1925–2025)

Відомому українському вченому-ґрунтознавцю Миколі Кіндратовичу Шикуні в січні 2025 р. виповнилося б 100 років від дня народження.

Народився Микола Кіндратович 6 січня 1925 р. у с. Велика Лепетиха на Херсонщині. Після закінчення неповної середньої школи в 1939 р. вступив до Нікопольського сільськогосподарського технікуму агролісомеліорації. У 1950 р. М.К. Шикуну був направлений на навчання в Московську сільськогосподарську академію імені К.А. Тимірязєва. Після її закінчення в 1955 р. навчався в аспірантурі при Українському науково-дослідному інституті ґрунтознавства та агрохімії, де в 1960 р. захистив кандидатську дисертацію. Упродовж 1960–1970 рр. Микола Кіндратович працював в УНДІГ старшим науковим співробітником, згодом — завідувачем лабораторії підвищення родючості еродованих земель і рекультивациі, у 1968 р. захистив докторську дисертацію. У 1974–1999 рр. М.К. Шикуну — завідувач кафедри ґрунтознавства та охорони ґрунтів Національного аграрного університету (нині НУБІП України).

Головним напрямом його творчих пошуків були охорона ґрунтів і відтворення родючості за їх сільськогосподарського ви-

користання. Основним організаційним і агротехнічним заходом розв'язання цієї проблеми, на його думку, було впровадження у виробництво ґрунтозахисних технологій вирощування культур, що базуються на безполицевому мінімальному обробітку ґрунту. З позиції генетичного ґрунтознавства М.К. Шикуну обґрунтував механізм посилення дернового процесу ґрунтоутворення за їх використання.

Микола Кіндратович був одним із організаторів великомасштабного Полтавського експерименту (1973–1988 рр.). Завдяки його проведенню науково обґрунтовано ґрунтозахисну систему землеробства, в основу якої покладено мінімальний безполицевий обробіток ґрунту під усі культури.

Учений заснував і розвинув наукову школу ґрунтозахисного і біологічного землеробства, підготував

14 докторів та понад 50 кандидатів наук. З 1953 по 2006 р. М.К. Шикуну опублікував понад 650 наукових праць. У його доробку 20 авторських свідоцтв і патентів, 15 монографій.

Одними з відомих його наукових праць є «Відтворення родючості ґрунтів у ґрунтозахисному землеробстві» та «ґрунтозахисна біологічна система землеробства в Україні».

Микола Кіндратович був автором проекту закону України «Про органічне сільське господарство», ухваленого Верховною Радою України в 2018 р.

М.К. Шикуну отримав міжнародне визнання, був членом Європейського товариства з обробітку ґрунту і Європейської асоціації із захисту ґрунтів від ерозії. Микола Кіндратович — лауреат Державної премії в галузі науки і техніки (1991), заслужений діяч науки і техніки України (1996).

Наукова школа ґрунтозахисного і біологічного землеробства зберігає й примножує традиції свого фундатора і вчителя багатьох поколінь учених та розвиває сучасні напрями досліджень з охорони і раціонального використання ґрунтів.

О.Г. Тараріко,
академік НААН
М.М. Доля, член-кореспондент НААН
О.В. Демиденко,
доктор сільськогосподарських наук